

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fôia una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s'eu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postela c. r., si pe lá DD. corespondenti. — Pentru serie a.l. cam 10 vorbe mari s'eu mici inserate se ceru 8 cr. Taes'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 104.

Brasiovu, 30. Octobre 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

D. Barone Ioane Ursu de Marginea fostu vice colonelu la reg. de inf. M. D. Carolu Alecsandru de Sachsen Weimar Nr. 64 e inaintatu la demnitate de colonelu.

Judele Scaunulu Miercurea D. Gregoriu de Popp e denumitu de substitutulu supremulu Procuroru de statu la tabla regia din Muresiu-Osiorheiu.

Lászlofy de consiliariu regescu; Daniele Székely si Aloisiu de Kedves din concipisti se denumira secretari r. guberniali.

CUVENTULU

de tronu alu Imperatulu Napoleonu III.

(la deschiderea corpului legislativu in 5. Nov. 1863.)

Domnii mei Senatori, Domnii mei deputati!

Adunarea pe totu anulu a corpuriloru celoru mari de statu totudéuna e o ocasiune fericită, care pe barbatii cei devotati pentru binele publicu ii apropia unii de altii si ii aduce in pusetiune a manifestă tieri adeverulu. Francheti'a imprumutatelor n'ostre impartasiri ne alinistesce neodiha si ne consolidésa decisiunile n'ostre.

Bine ati venitu dara! Corpulu legislativu dela fundarea imperiului s'a renoitu acumu a 3 óra si a 3 óra, cu tóte imparechiarile locale, amu temeiu numai a me bucurá despre rezultatulu alegeriloru. (Aplausu).

Cu totii ne au depusu asemenea juramentu, acésta 'mi garantésa ajutoriulu loru.

Datori'a n'ostra este, a ingrigi cu promptetia si acurate-tia negótiile tieri, remanendu credintiosi constitutiunei, care ne a datu 11 ani de stare fericită si pe care a'ti juratu, ca o veti sustiené.

Detaiarea, despre starea interna a tieri ve va aretá, cumca cu tóta stagnarea cea silita a muncii in unele ramuri, progresulu n'a schiopetatu.

Industria n'ostra s'a luptatu cu aventare in contrá concurentiei din afara, si temerile sternite prin tractatulu de negociu cu Angli'a s'au prefacutu in nemic'a d'inaintea faptelor nedisputabile.

Esportatiunea n'ostra in primile 8 luni ale an. 1863 in asemanare cu cea din epocá corespundiatóreloru luni ale an. 1862 s'au inmultitu cu 233 milióne. In decursulu aceleiasi perióde, miscarea navigatiunei au trecutu preste cifr'a epocii de d'inainte cu 175 mii tóne (intre cari 136 mii subt pavilonulu francesu.)

Secerisiulu celu eminentu din an. acesta è o binefacere a provedintiei, care asigura poporimeii medilócele de hrana cu eftinatate, ea constatédia si in florirea agriculturii n'ostre.

Lucrarile publice se esecutara cu cea mai mare activitate. Preste o miia kilometre de drumu de feru nou se predece comerciului. Porturile n'ostre, apele n'ostre, canalele n'ostre, drumurile n'ostre s'au inbunatatitu fara intrerumpere.

Fiindeca sesiunea n'ostra 'si iea inceputulu mai inainte de datina, reportulu ministrului de finantia inca nu s'a publicatu, acésta se va face in scurtu. Din acela veti vedé, ca, déca sperantiele n'ostre nu s'au implinitu cu desaversire, perep-tele totu au crescutu si spesle casionate prin resbelulu din Mecsico si Cochinchina fara mediulóce extraordinaria le amu infruntatu.

Trebue se ve anumescu mai multe reforme, care le a-flaramu cu scopu a se introduce; intre altele decretulu privitoriu la libertatea industriei paneriloru, acela, care conscriptiunea marina pentru poporimea de pe tiermurele marei o arata mai pucinu apasatóre, proiectulu, care modifica legea asupra reuniuniloru si cela, care desfiintédia privilegiile eschisive pentru teatruri. Intocma lasu se se lucre o lege, care e me-

nita, a inmultu competintiele, (drepturile) consiliiloru generale si comunale si a reduce centralisatiunea cea preste mesura.

In fapta a simplifica formalitatile administrative, a alina legislatiunea, care afla aplicarea la acelea clase, care sunt demne de tóta ingrigirea n'ostra, acésta va fi unu progresu, lenga care voiosi ve veti alaturá. Vetii avé a ve ocupá si cu cestiunea zaharului, care cere in urma a fi deslegata prin o legislatiune duratóre. Proiectulu asternutu consiliului de statu are de scopu, a inlesni esportarea productelor tieri, dupa cumu sunt inlesnite productele zaharului altoru provincie. O lege despre protocolare va desfiintá indoit'a contributiune decimala, si taes'a acésta mai mare se va inlocui printr'o re'mpartire mai drépta. In Algeri'a, cu tóta anomalii'a, care pe unii din aceeasi poporatiune 'i subordinédia potestatiei civile, car' pe altii potestatiei militare, totusi au preceptu Arabii, catu de impacatória si drépta a fostu domnierea franca, fara cá Europeanii se aiba mai pucina incredere in protectiunea regimului.

Coloniile n'ostre celea vechi vediura, cumu cadu stavil'a cea impedeatóre pentru negociu, inse impregiurarile n'au fosta favorítóre desvoltarei negociului lor; redicarea instituteloru de creditu de mai adeunadi, precumu speru, va imbunatati sórtea lui.

Intre ingrigirile acestea materiale, nu s'au negligeatu nemicá, ce privesce la relegiune, spiritu si morala. Institutele religióse de binefacere, artile, sciintiele si instructiunea publica au primitu numeróse incuragiari.

Dela an. 1848 cercetarea scóleloru au inaintatu cu 1/4 parte. In presentu se primira in scólele elementari aprópe la 5,000,000 princi intre cari 1/3 parte gratisu, inse incordarile n'ostre totusi nu trebue se remana stagnante, pentrucă se mai lipsescu inca de invetiamentu 600,000.

Studiile mai inalte in scólele de medilocu, unde se organisédia invetiamentulu de specialitati, au primitu o nóua aventare. Acésta Dnii mei este o privire din ceea ce amu facutu si inca mai voimu a face.

De siguru bun'a stare a tieri n'ostre, aru lua unu sboru mai repedé, déca preocupatiunile politice nu o aru conturba; inse in viéti'a natiuniloru vinu inainte eveneminte neprevédute si neincungiurabile, care DVóstra fara frica trebue se le luati in ochire si se le suportati fara slabitiune.

De acelea se tienu resbelulu americanu, ocupatiunea necesarea a Mecsicului si Cochinchina si insurectiunea Poloniei.

Espeditiunile in tieri departate, care sunt obiectulu de multa critica, n'au fostu o esecutare de vreunu planu preconceptu; puterea lucruriloru le au adusu inainte si totusi nu sunt de a fi privite cu parere de reu.

In adeveru, cumu se desvoltamu noi negociulu esternu, déca vomu renuntá despre o parte la tóta influentiá in Americ'a, si déca de alta parte, Franci'a facia cu posesiunile celea latite, ocupate de angli, spanioli si olandesi, ar' remané ea singura numai fara posesiuni in marile asiatice?

Noi neamu eluptatu in Cochinchina o pusetiune, care fara a ne intórce la greutatile regimului de acolo, ne va concede a exploatá isvórele cele nemesurate de ajutóre din tienuturile acelea, si prin negociu a le civilisa.

In Mecsicu, dupa o improtivire neasteptata, pe care curagi'a ostasiloru si a marinariloru nostri o a invinsu, amu vediutu, ca poporimea ne primesce, cá pe liberatori. Ostenelele n'ostre n'aru fi fostu nefructifere, si pentru sacrificiele n'ostre amu fi desdaunati in mesura priintiósă, indata ce sórtea tieri acesteia, care ne va multumi noua renascerea s'a, se va incredintiá unui principe care prin luminarea sa si prin insusirile s'ale se va face demnu de o misiune asia nobila.

Se avemu dara incredere in intreprinderile n'ostre transmarine, care se incepura spre a ne sustiené onórea, ele voru fini cu triumfulu intereselor n'ostre, si déca si spiritele preo-

cupate nu coniecturédia, ce fructificari cuprinde in fine pentru viitoriu sementi'a aruncata, se nu denegrinu glori'a castigata asia dicundu in ambele puncte extreme ale lumii in Peking cá si in Mecsico.

Cestiunea polóna poftesce o mai lunga desfasurare. Candu prorupse insurectiunea polóna regimulu Franciei si alu Rusiei stá intre sene in celea mai bune relatii; dela pace incóce, intrebarile cele mari europene au aflat'o totudéuna in conglasuire si eu nu me retieniu a dechiará, cumca suptu decursulu resbelului italianu precumu si pe vremea aneasarei comitatului Nizza si Savoia imperatulu Alesandru ne a datu cea mai sincera si mai caldurósa proptire. Acésta buna convoire pretindea menagiare si eu trebuui se credu, ca caus'a polóna in Francia è destulu de poporala, spre a nu intardia, a compromite un'a din cele prime aliantie a le continentelui, si a redicá vocea in favórea unei ratiuni, care in ochii Rusiei è rebela, éra in ochii nostri è ereditoria de unu dreptu, care è petrecutu in istoria si in tractate.

Cu nemica mai pucinu atingea intrebatiunea acésta interesele cele mai importante europene; ca nu se potea pertracta isolatu numai de Francia. Numai vetamarea onórei nóstre séu amenintiarea granitielor nóstre ne impune obligamintea a lucra fara concertu séu fora invoire premérsa.

Ni se facú asiadara necesitate, intocma cá si in tempurile evenimentelor din orientu si in Siri'a, a ne intielege cu puterile acelea, care avea a'si respicá asemeni temeuri si drepturi cá si noi. Insurectiunea polóna, pe care durarea ei o au timbratu cu caracteru nationalu, destepta pretotindenea simpatii; si scopulu diplomatiei érá, a castiga causei acesteia o consimtire pe catu se póte de mare spre a apasá asupra Rusiei cu tóta greutatea opiniunei Europei. Acésta colucrare mai unanima a dorintieloru ni se pare a fi mediloculu celu mai potrivit spre a lucrá asupra cabinetului de St. Petersburgu, pentru a'lu convinge.

Spre nenorocire, sfadurile nóstre neinteresate se talmacira cá o témaditate séu frica, si pasurile Austriei, Angliei si ale Franciei, in locu se puia stavila resbelului, mai multu numai l'au inversiunatu. Din ambe parti se facu escese, cari in numele omenitatiei trebue cu asemenea parere de reu privite. Ce mai remane dar' indereptu de facutu? Suntemu noi tiermuriti numai pe alternativ'a **resbelului ori pe a tacerei?** Nu.

Fara a alerga la arma, precumu si fara a tacé, ne remane inca unu **mediulocu**, adeca a supune caus'a polóna unu tribunalu europénu.

Rusi'a a si dechiaratu, ca conferintie, in cari s'aru pertracta tóte cestiunile, cari scutié Europe'a, intru nemicu n'aru vatamá demnitatea ei.

Concedetimu a lua actu de dechiararea acésta; fia, cá se ne servésca spre a inadusi fermentulu séu aluatulu discordiei, care sta gata a nabusi pe de tóte partile, si fia, cá din starea acésta neplacuta a Europei, care se folosese de atatea elemente ale destremarei, se se nasca o noua era de ordine si de linistire.

Au n'a venitu momentulu, de a re'naltia edificiulu, celu subminatu de tempu si derimatu in bucati prin revolutiune, pe nóue base si fundamente?

Nu è lucru urgentu, prin noue invoieli a recunósce aceea, ce s'a facutu fapta nerevocabila, si prin invoiiri comune a complini aceea, ce pretinde pacea lumii?

Tractatele dela 1815, au incetatu a mai esista. Puterea lucrurilor le au resturnatu, séu le au silitu a se restorna mai pretotindenea. Ele se fransera in Greci'a, in Belgi'a, in Franci'a, in Itali'a precumu si la Dunare. Germani'a se nevoiesce (agitédia) spre a le modifica, Angli'a le a modificatu cu marinimintea prin cederea insuleloru ionice, si Rusi'a le calca in picióre in Varsivi'a.

In mediulocu successivei sfasiari a pactului fundamentalu europénu, patimile cele ardiatóre se açitia preste mesura, si in sudu cá si in nordu interese puternice 'si astépta resolvirea.

Si ce e mai legitimu si mai intieptu, de catu a invitá puterile Europei la congresu, unde egoismulu si improtivirea inaintea unui tribunalu supremu de arbitri va disparé?

Ce e mai corespondiatoriu ideelor epoeci, dorintieloru celor mai multi, decatu a se intórce la consciintia, la ajutoriulu barbatiloru de statu ai tuturor tieriloru si a le dice: prejudetiele, rancórea, care ne desbina, n'au tienutu ele destulu pana acumu?

Rivalitatea cea zealusa a mareloru puteri, va

impedecá ea fara fine progresulu civilizatiunei?

Vomu mai totu nutri noi ne'ncrederea imprumutata prin armari preste mesura?

Isvórele cele mai pretióse de ajutorie se se mistuiésca ele pana in infinitu intru ostentarea desiérta a poteriloru de lupta?

Vomu sustiené noi in veci o pusetiune, care neci este pacea cu securitatea s'a, neci resbelu cu fericitele sale chance?

Se nu mai damu spiritului subversivu alu partiteloru extreme potentia mesterita, cu aceea, ca ne oponemu prin calcule anguste la anima dorintieloru celor legitime ale popóreloru.

Se avemu curagi'a, a pune in loculu unei pusetiuni infirme si precarie o situatiune duratória si regulata, chiaru si candu ar' costa sacrificia.

Se ne intrunimu fara sistemu preconceptu, fara ambiatiune eschisiva, insufletiti singuru numai de cugetulu, de a restatori o ordine a lucrurilor, care pe viitoriu va fi intemeiéta pe interesulu binepriceputu alu suveraniloru si alu popóreloru. Acésta prochiama're, eu vréu bucurosu se crediu, ca se va asculta de toti.

O respingere a ei, ar' presupune planuri secrete, care se temu de deplin'a lumina a dilei; dar' chiar', candu propunerea nu s'ar' aproba cu unanimitate, ar' avé totusi folosulu celu nemesurabilu, ca s'a aretatu Europei, unde diace pericululu si unde diace mantuinti'a.

Doze cali stau deschise: Una duce la progresu prin reconciliare si prin pace, cealalta din nenorocire aduce resbelu prin cerbici'a de a sustiené unu trecut (pecatosu) care se surpa.

Dvóstra Domnii mei, 'mi cunósceți acumu limb'a in care amu de cugetu a vorbi catra Europ'a. Ea aprobata de Dvóstra, sanctionata de consimtiulu publicu nu póte se nu fia ascultata, fiendca Eu vorbescu in numele Franciei."

Dela senatulu imperialu.

(Corespondinti'a privata.)

Vien'a, 4. Noembre. Voindu a'mi continua scri sórea mea din dilele trecute cu privire la lucrurile parlamentului austriacu, imi vine prea grea alegerea materiiloru despre care ar fi se'ti vorbescu. Pentru cá se'ti faci o idee despre multimea lucrurilor, iti insemnu numai atata, ca pana acumu stau pe mesele membriloru casei de josu preste optudieci fascióre (brosiure) mai mari si mai mici, alu caroru coprinsulu nu e altulu, de catu proiepte de lege venite dela ministeriu la parlamentu, reporturi de ale sectiuniloru, cumu si reporturi séu si contraproiepte de ale comisiuniloru pregatitóre de legi (vedi regulamentulu casei). Numai pentru cá se poti citi totu acelu teancu de carti iti trebuescu mai bine de siese septemani. Ei, dara diua esci in siedintie séu parlamentare, séu de sectiuni séu de comisiuni cate 4 séu si 5 óre, de unde esindu cu spiritulu discordatu si ostenitu, abia mai poti avé placere de a te pume din nou pre studiu de legislatiune. Cele mai multe proiepte se ocupa cu reform'a finantielor, cu regularea bugetului pe a. 1864 si cu introducerea de contributiuni noua. Proieptulu cancelariei transilvane de curte, coprindietoru de bugetulu tierii nóstre, cumu si reportulu comisiunii finantiale privitoru la acelasiu inca se afla tiparite si impartite pre la membrii. Candu acelu proieptu va veni la desbatere, deputatii ardeleni se voru vedé constrinsi a pretinde modificari intrinsulu; mi se pare in sa ca loru li se va da totuodata ocaziune de a'si descrie starea cea amara a tierii intocma precumu este aceea, neci mai multu neci mai puçinu; eara pana atunci diñsii facu fórte bine ca se informa pe fiacare di totu mai lamuritu, despre starea finantielor monarchiei intregi, pentru-cá asia se scimu cu totii unde ne aflamu si ce avemu se asteptamu.

Eata ceva mai importantu despre senatulu imper. Regularea bugetului pentru ministeriulu afaceriloru straine a decursu in comisiune cu destule desbateri uneori neplacute, eara mai anume veniturile pe care le trage

ambasadorulu austriacu Alesandru Bach in Rom'a si care se suie cu totulu la 89 mii fiorini v. a. pe anu a inferbintatu discusiunile intre comisiune si intre doi ministri; in cele din urma comisiunea sterse din acelu postu 20 mii f. care se dice, ca era pana acumu destinati numai pentru presentari séu daruri (scii bacsisie cá si in Constantinopole), pe care fiacare ambasaduru e constrinsu ale face dupa o datina vechia ori candu are audiintia la pap'a seu orcandu este inviatu la mésa, serata séu alta petrecere de catra unii séu altii dintre cardinali, carii au multime de amploiatu si servitori, in catu pre toti aceia trebue se 'i indopi toties quoties cu bani scosi din pungile popóraloru nóstre. Se mai dau in Roma inca si nesce lefi austriace; pe care o parte a senatului imp. cere a se cassá cu totulu...

Papai discurse asupra celoru 20 milióne votate in comisiunea finantiala pentru Ungari'a ce fú si mai interesantu, si isi avú de urmare si unu atacu neplacutu escatu intre D. Skene referintele comisiunii si intre D. Papai trimisulu plenipotinte alu contelui Forgács cancelariului Ungariei. Ci despre acestu asia numitu re'ncontru veti fi cititu mai multe in „Lloyd“ din Pest'a. Simburele lucrului este, ca proieptulu ministeriului de a ajuta pe cei lipsiti din Ungari'a cu 30 milióne (ca atata se ceruse) se prefacú dintr'odata in o cestiune politica fórté seriósa. Unii dicea: Se viia si magiarii in senatulu imperialu, se conlucre si ei la regenerarea finantielor imperiului intregu, se dea si Ungari'a din partea sa garantia creditorilor statutui, apoi se ia si pentru tiér'a loru 30 milióne, eara pana atunci se nu le damu nimicu. Altii se sculare si disera: Se via incai contele Forgács, se stea fatia aici; se nu amble cu sióld'a, se nu se ascunda la spatele ministrului de finantie, ci cá ministru respundietoru se justifice tóte sumele pretinse, se ne asigure totuodata, ca banii ce vomu da nu se voru perde; ei se voru plati earasi la vistier'a statului incai dupa cativa ani. Ministrulu Forgács nu a venit fatia, ci sia trimisu numai plenipotentu pe Pápai. Ci acesta inca fú incoltitu de cateva ori, elu in sa se apará pre catu numai se potu; avú in sa mare norocu cu cei 4 ardeleni membrii ai comisiunii finantiale, pentruca numai cu voturile acestora s'a potutu face o maioritate pentru a se da la Ungari'a 20 milióne, din cauza ca era o partita carea vrea se se dea numai 5, eara alt'a concedea vreo 9 si alti cativa vorbia de 15 milióne. Ce e dreptu ca germanii de aici au culesu óresicare date, dupa care au intratu prepusu fórté greu, ca mai multi domni mari din Ungaria avusera de scopu de a imparti intre sine cele mai mari sume din 20 milióne, pentrucá asia se póte scapa de creditorii vechi si anume, de mai multi evrei milionari, carii au inceputu ale luá din cele mai frumóse mosii pentru datorii mari de bani fi iau lasatu calici. Ci germanii nu mai voiescu a rescumpera mosiile magnatiloru ungueresci din banii unei vistierii sarace cumu este cea ausriaca, ci déca este cá totusi se ajute pe cineva din vistieria, apoi ei stau mortisiu, cá se se dea imprumutu numai fostiloru iobagi si nobililoru mai mici, eara pe lucru saracimii ajunse la sapa de lemn.

In dilele acestea comisiunea finantiale a luat inainte proieptulu imprumutului de 96 milióne, din care in sa pana a séra la 8 óre a stersu 16 milióne. Acésta cestiune este fórté incurcata si fórté uritiósa. Sarmannulu ministru de finantia sta la tóte siedintiele intinsu si lupta unulu in contra la 30 si 40 si trage elu pentru pecatele altoru. —

In decursulu acestei septemani se ia nainte si cestiunea drumului feratu dela Lemberg-Czernovicz-Moldov'a. Drumulu feratu ardelénu inca va veni la desbateré, in sa ceva mai tardiu. —

— Vei fi auditu ca unu romanu cu nume serbescu a formatu aici unu felu de politia a sa, pentrucá vedi-

dómne, se supraveghese elu prin organele sele politie-nesci compuse nu sciu din ce tineri, pe toti romanii de ceva renume, eara mai alesu pe deputatii ardeleni. Intr'aceea tocma scriindu acestea imi spune unu cunoscutu, ca acésta politia a acelu serbu romanitu stá inca din a. 1861 si ca in a. 1862 a si patit'o cu unu ardelénu, carele l'a datu pe usia afara. Vedi Dta, ca se afla si pe aici pe la noi maimutiatori de comitete de pe airea. Totu acestu cunoscutu imi spune, ca in „Telegrafulu“ din urma dela Sibiu ar' fi cititu unu articulu plinu de barfele babesci, in care s'ar spune pe fatia, ca in adeveru ar' esista o asemenea politia (?). Incheindu acestea voiu cautá se 'lu citescu si eu, se vedu, déca este adeveratu, ca s'au prasu si pe la noi fanatici a la Marat, carii si ar' fi pusu in capu a invenina*) corpulu nationalu si anume generatiunea juna, apoi imi voiu da si eu opiniunea, eara pana atunci me retienu. Dieu, nu te pune cu Satana; se póte si asia ceva, mai alesu ca la multi li se pare ca romanii au facutu inaintari prea piramidale**), candu ei, sclavii de eri, astadi au ai loru legislatori in corpulu legislativu alu unui imperiu de 36 milióne si sunt caciuliti de ministrii si principi etc. adio, ca me intrecurumara.

Brasiovu. Impresiunea cuventarei de tron a imp. Napolconu e fara indoiéla, de si nu pe neasteptate, fórté surprindiatória; ea uimi ómenii din Germani'a cá si diurn. din Vien'a, unde „Botsch.“ respunde la echoulu din Parisu: „Nici unu congressu europénu fara cá se fia Germani'a cá totalitate representata in elu; se se respunda lui Napoleon cu neamenat'a redicare a unui directoriu germanu cu-séu fara Prusi'a si cu curund'a adunare a deputatiloru federati dupa modulu de alegere alu actelor de reforma din Frankfurt.“ —

Angli'a dupa „H. Z.“ respinge, ear' dupa „Erd. Post.“ diurn. ofic. se invoiesce la revisiunea Europei, de si diurnale englese scarmana mesagiulu si respingu sfadulu lui Napoleon. Pe la noi n'a facutu mare impresiune mesagiulu francu, ci au starnitu numai o temere, ca pacea Europei a venit la cea mai mare crisa, asia, incatu chiaru de se vor' si invoitóte poterile a tramite la congressu, interesele si naturele cele intielonite vor' face neuposibilu rezultatulu de invoire, si atunci urm'a totu va fi unu resboiu infricosiatu intre cele trei elem. mari ale Europei cu unu felu de coloritu religionariu, de care popórele cele culte ar' trebui se 'si bata peptulu si se nu 'lu scormónésca spre binele seu si alu progresulu omenescu. — (urme).

Chronica din afara.

Bucuresci din 20. Nov. (urmare.)

D. Cogalniceanu, noulu presiedinte alu consiliului, ministru din intru, era in 1860, ministru presiedinte alu Moldaviei. Este unu barbatu practicu de o mare si viua inteligentia, care, pe rondu, istoricu, profesore, diaristu, deputatu, ministru in fine, dupa cumu amu spusu, s'a veditu amestecat, de ani indelungati, in tóte luptele politice din Romani'a.

La instructiunea publica si la culte, D. Bolintineanu se presinta cu o reputatiune fórté destinsa de poetii si de istorici. Elu representa Romani'a, in comisiunea internationala a Danubiului, si a ocupatu dejá odata postulu de ministru.

Financiele sunt incredintiate Dlui Steege, vechiu membru alu comisiunei centrale, ale carui lucrari au fostu fórté insemnate, vechiu deputatu, da unu spiritu positivu si organisatoriu. Elu lasa, pentru ministeriu, fotoliulu ce ocupa la curtea de casatiune.

Ministrulu afaceriloru straine este D. Roseti Balanescu, vechiu deputatu, vechiu prefectu alu Galatiloru.

Ministrulu de rezbelu, D. generalu Jacovake este unulu din oficerii cei mai vechi si cei mai distinsi din armat'a romana, barbatu experimentatu, energicu, elu desfasura intr'o versta dejá inaintata o vigóre si o activitate remarcabile; va contribui multu la organisarea trupelor despre care a facutu, multu timpu, unu studiu specialu.

D. Orbescu, ministru alu lucrariloru publice, agriculturii si comerului, a figuratu dejá, ca ministrulu interimariu, intr'unu precedente cabinetu.

In fine D. Papiu Ilarianu, care ocupa ministeriulu iusti-

*) A si prepune unu ce cá acesta ar' fi pecatu, asia de verguru e simtiulu atatu alu junimei catu si alu natiunei, luandu afara pe ciocoi, cari trafica cumu le vine mai bine.

**) Unii cá aceia ar' fi de legatu, cá ori-ce dusmani ai inaltarii nóstre.

tiei. este acelu istoricu alu Transilvaniei, cunoscutu de tota Germani'a, si care publica cu succesu, de mai multi ani, colectiunea intitulata: „Tesarulu de monumente istorice pentru Romani'a“; documente scóse din bibliotecile cele mari ale Europei. Candu s'a numitu ministru elu ocupá postulu de substitutu la curtea de casatiune. D. Papiu este unu romanu din Transilvani'a, pe care simpatiile sale pré vini pentru patri'a romana 'lu a departatu dela loculu seu de nascere, si care profita de decretulu, prin care Principele Alecsandru Joanu a chiamatu la imbucurarea drepturiloru natiunale pe toti Romanii de origine, fara neoi o distinctiune.

Acestu ministeriu a fostu priimitu de Press'a opositiunei fara ostilitate, si, de tóte celelalte, cu favóre.

„Buciumulu“ a vediutu intr'insulu pe creatorulu predestinatu alu votulu universalu, si elu 'lu invita cu ardóre la acésta opera, care pentru densulu, este opera de mantuire, salus publica! Si acesta ar puté fi cu adeveratu, ca-ci votulu universalu ar' sfarama cá p'ó sticlá, tóte esafodagiele, tóte machinele mai multu séu mai puçinu infernale ale acestei oligarchii, pentru care salutea patriei nu este altu decatu mantinerea vechiloru abusuri si satisfacerea pretensiuniloru sale personale. — Inse, daca sunt bine informatu, si oredu, ca sunt, acésta ideia de votu universalu este departe de a'si fi luatu isvorulu din biroulu Buciumulu. — Ea vine mai de susu, de pré de susu chiaru, daca sunt bine informatu, o repetu; ceea ce nu opresce pe Buciumulu de a fi astufelu, totdeodata echoulu unui sgomotu venitu din regiunile superióre si a mii de mii de glasuri, cari in tóta tier'a se redica in favóre unei modificari constitutional, care póte singura se aduca pe bancele camerei, adeverati reprezentanti ai tieriei.

Cu tote aceste sunt unele spirite, cari paru a se teme de aplicatiunea votulu universalu — linistéscase. Tieranului, omului din popolulu romanu nu'i lipsese neoi inteliginti'a, neoi bunulu simtiu, neoi fineti'a. Elu va pricepe cu unu cuventu insemnatatea acestei reforme, va vedé urmarile si scopulu ei; elu nu se va retaci de locu in calc, si votulu seu va fi atatu de bine ganditu, catu si independinte. De unu timpu indelungatu elu aspira la imbucurarea drepturiloru omului, si fórte adese-ori 'si a datu socotéla despre acésta, cá se nu le cunósca si se pérdia ocaziunea de a le dobandi. — Cineva póte fi siguru, ca elu nu va compromite, in asta impregiurare, neoi interesele sale private, neoi interesele tieriei. Óre nu s'au vediutu in adunarea generala, care cerú o constitutiune Europei, nu s'au vediutu tierani simpli, in vestimintele loru de ab'a, ocupandu cu aceeasi demnitate cá si nobilii loru colegi scaunulu loru de deputati, si luandu, dupa cumu se cuvenea, parte la desbaterile generale. — Nu ve indoiti de locu; acesti barbati insemnati prin rectitudinea spiritulu loru, prin justeti'a vederiloru loru si prin cunoscinti'a situatiunei si a drepturiloru loru nu voru fi neoi odata instrumente de turburare, pe catu timpu voru avé in mana arme tocite (courtoises) cu cari se voru puté servi in numele legi si alu patriei. — Intr'insii se afla inca fibre vechi pline de acea seva dè independintia, care anima pe strabunii loru.

Ati bagatu de séma in ce modu ciudatu afacerea monastiriloru inchinate la santele locuri este privita de catra unele diare din Europ'a? Ce socotiti despre acea hotarire luata de ostilitate órba ce se desfasura intr'unu modu atatu de remarcabile, in colónele Nordulu? unde voiesce se ajunga acelu diariu? crede óre, ca cauzele drepte si juste nu triumfa totud'aun'a in cele dupa urma? se crede elu atatu de fórte spre a mantiene justiti'a si adeverulu ascunse? — si cestelalte diare asia de reu informate, cari batu campu, incredinduse in óre-care corespondinte neapabilu séu órbu, pentru ce óre se amesteca de a tratá cestiuni, despre cari nu au neoi o idea? — Mai 'nainte de a criticá conduít'a Principelui Alecsandru Joan, s'ar' cuveni celu puçinu a avé o idea de mobilurile ce'lu au dirigeatu, — si pentru acésta le vomu veni intr' ajutoru peste puçinu, ei au mare trebuintia.

In virtutea unui decretu princiaru, Tiér'a s'a divisatu in trei comandemente militare, din cari celu de capetenie, situatu intre Oltu si Milcovu, cop'indienduse si Bucuresci, s'a pusu subt ordinile generalulu Florescu, fostu ministru de resbelu.

Nr. 13186.

Publicatiune.

Prin resignarea lui Pavel Scheiner a devenitu la schol'a reale superiøre graeco-orientale de aicia vacantu postulu de profesore pentru limb'a

germana, cá specialitate primaria acumu deodata cu limb'a de instructiune cea germana, la care postu si predarea geografiei si istoriei, ori a limb' romane s'au a cei rutene e ca specialitate secundaria alaturata.

Competitorii pentru postulu acesta profesore, care este legatu cu unu salariu anuale de 630 fl. si respective 840 fl. v. a. din fundulu regionalu greco-orientalu alu Bucovinei, si cu dreptulu de pretensiune veniturile decenale sub conditiunile prescrise, voru avé a 'si drepta sup' cele loru bine instruate pe lunga documentarea despre aplicaveritatealor profesore pentru scoli reali de sine statatóre in casu, candu densii au ocupu unu postu publicu, prin deregatoria loru supra tatatóre de altm' trelea dreptu catra c. reg. guvernulu alu Bucovinei in Csernovitz pana la 15-lea Noembrie a. c.

De altm'ntrelea in tenorul ordinatiuniloru a c. r. ministeriu de stat ddtó. 22. Februaru a. t. Nr. 1529 C. u. si 24. Septemvrie a. t. Nr. 979 se observa cumu ca competitorii din tiéra acésta nascuti si legalminte c' paci, cari se tienu de religie greco-orientale, si pe lenga limb'a ce a germana cunoscú si cea romana se voru prefera, si de si se va denumi acum de o data unu profesore de religie catholica, acela in data ce unu candidat de confesiune greco-orientala 'si va castiga capacitatea prescristá, va stramuta la altu postu.

Dela c. r. guvernulu alu Bucovinei.

Csernovitz 18. Septemvre *) 1863.

Conte Amadei.

*) Aici s'a prezentatu numai in 8. Noembre a. c. —

Red.

Nr. 515. 677 civ.

Provocare.

Din partea tribunalulu civilu alu comitatulu Zaradu, in urma s' plicei colegiulu unitariu din Clusiu prin acesta publicamente se provocu veduva remasá dupa fostulu advocatu din Baia de Crisiu Sandor Mos nascuta Teresia Rusu si fiulu acestorá Mauritiu Sandor „cari afirmativmente ar' fi caditu v'ptimá revolutiunei in anulu 1848 in Zalatna,“ ca casu candu ar' fi in viati'a in restempu de unu anu, incependu dela 1. Noembrie 1863 se se presente séu in persón'a la acestu tribunalu séu faca cunoscutu fiintia loru in viéti'a si loculu sustineri loru. —

Totu odata suntu rógati toti aceia cari ar' avé cunoscinti'a ori scii ti'a despre casulu mórti, ori despre fiinti'a loru in viéti'a, si despre locu sustienéri loru, se faca cunoscutu aceste jurstari totu in acelasi restempu acestui tribunálu ori curátorelui denumitu ad actum D. Franciscu Ribitz locuitoriu in Baia de Crisiu (comitatulu Zarandu) cu atatu mai vertos ca-ci la din contra nefacunduse destulu acestei provocari si respeptive r' gari dupa trecerea terminulu amintitu, si legalminte prefiptu se voru d' chiará de morti. —

Din sesiunea sedrii civile a comitatulu Zarandu.

Baia de Crisiu 17. Septemvre 1863.

32156—1863.

Publicatiune.

Dupa rescriptulu presid. cancelariei transilvanico-aulice ddtó 2. a. c. Nr. 3836, tacs'a pentru rescumpararea dela militia pe a. 1864 in coitiegere cu ministeriile de resbelu, de finantie si statu, precumu si cu cancelariile ungarica, transilvanica, si croato-slavóna, s'a statoritu la 1200 fl. un'a miia doue sute fiorini, care decisiune cu acelu adausu se aduce cunoscinti'a publica, cumuca acea tacs'a numai pana atunci se va prim candu comisiunile eliberatóre pe calea reclamatiuniloru isi voru incepe functiunile.

Din siedinti'a reg. guberniu transilvanu, tienuta in Sabiiu in 16. Oct. 1863.

2—3

Tramiterea tacsai insertiuniloru nu se mai amane, cá se nu fimu siliti a n' servi de varg'a advocatulu, asta e ultim'a ad' monitiune.

Ecsemplare dela 1. Iuliu se afla multe. DDnii restan' cu tramiterea prenumeratiunei se binevoésca nu mai amana.

Cursurile la bursa in 10. Noembre 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 58 cr. v.
Augsburg	—	—	115 „ 50 „
London	—	—	115 „ 60 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 60 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	74 „ 60 „
Actiile banculu	—	—	779 „ — „
„ creditulu	—	—	180 „ 30 „

Redactoru respundietóru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT.